

တၢ်ဂီၤ - ဆၢၣ်ဒီးဒိၣ်မူ (ခုစၢ်)

သ့ၣ်ပုၤဒီးကညီပုၤထူလံၤဖိ

သ့ၣ်ပုၤမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ယၢၤလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တဘျီအံၤအချၢ, လီၤဆိဒၣ်တၢ်လၢကညီထူလံၤဖိအဂီၢ် သ့ၣ်ပုၤမ့ၢ်တၢ်အရၢဒိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ပုၤဟ့ၣ်ပုၤတၢ်အါမံၤ ဒီးလၢအကျါတနီၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်, တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်အကျဲဒီးတၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ်, ကသံၣ်ကသီ, သ့ၣ်မုၢ်ယိၣ်ဝၣ် တကးဘၣ်သ့ၣ်ပုၤတဖၣ် ကၤယၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ညၣ်ထွဲကံၢ်စီလၢအဂ့ၤ လၢကထုးထီၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ် သ့ၣ်ပုၤမ့ၢ်တၢ်အရၢဒိၣ်လၢအကၤယၢ်က့ၤ ပဲကညီဖိတဖၣ်အလုၢ်လၢထူသန့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ယုၣ်ဒီးကညီကလုၢ်ကွၢ်ဂီၤပနီၣ်, မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးလိာ်အသးဒီး ခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်လီၤလီၤအယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်ပုၤအတၢ်အိၣ်သးလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤ အိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အလီၢ်ဒီးတၢ်မၤဟးဂီၤအီၤလၢကျဲအါမံၤ ခိၣ်ဖျိတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲလၢအတၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်အမ့ၢ် တၢ်ရုၣ်ဟီၣ်လၢ, တၢ်တုၤထီၣ်ကျဲမ့ၢ်, ထံတမၢ်တၢ်တိာ်ကျဲ, တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးဖးလဲၢ်ဖးကွၢ်, မ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်ဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ် ဒီးတၢ်တိာ်ကျဲအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ် တၢ်ကၤယၢ်ဒီး ဒီသဒါကျဲသ့ၣ်ပုၤလၢကညီထူလံၤဖိအဟီၣ်ကဝီၤအလီၢ်အကျဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီပုၤထူလံၤဖိတဖၣ်ကျဲးစးဟ့ၣ်လီၤတၢ်လံၤအသးလၢတၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤ, ပၤဆၢၣ်ရဲၣ်ကျဲးဒီး ဒီသဒါကျဲသ့ၣ်ပုၤထီၣ် တၢ်မၤကျဲလၢအတုၤလီၤတီၤလီၤဒီးယုၣ်ကၤအသး စးထီၣ်လၢမိၢ်ပၤဖဲဖုအစိလံၤလံၤအယိၣ် အလီၢ်အိၣ်လၢပကဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢ သ့ၣ်ပုၤမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပုၤ ဒီးမ့ၢ်ကညီကလုၢ်ကွၢ်ဂီၤပနီၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.

ကဆိထၢၣ်ပုၤတဝၢသ့ၣ်ပုၤအဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်

ကဆိထၢၣ်သ့ၣ်ပုၤမ့ၢ်န့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်မူတဝၢဒီး ကညီပုၤထူလံၤဖိတဖၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်, အတၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ်လၢအပူၤကွၢ်အစိတဖၣ်အစိလံၤန့ၣ်လီၤ. ကဆိထၢၣ်သ့ၣ်ပုၤအံၤ အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢလုၢ်သီကီၢ်ဆၢၣ်အမ့ၢ်န့ၣ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်ဒီးမူကီၢ်ဆၢၣ်အမ့ၢ်ထီၣ်လၢအအိၣ်လၢချၢၣ်လွၢ်ထွဲကံၢ်ရၣ်, ကီၢ်သုလုၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကဆိထၢၣ်သ့ၣ်ပုၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ပၤဆၢၣ်ရဲၣ်ကျဲ, ဒီသဒါဒီးကဟ့ၣ်ကယၢ်အီၤတပူၤယိၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤပုၤထူလံၤဖိ (၁၅) ဖုလၢကရၢၤသဘျီ လၢအမ့ၢ် ခုပူၤ, လၢမုၢ်ပျီ, ဒီးစိမုၢ်ပျီ လၢအအိၣ်လၢလုၢ်သီကီၢ်ဆၢၣ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. အပူၤကွၢ်အနံၣ်တဆံဘျီ တချုးဒီးလၢကဆိထၢၣ်ပုၤတဝၢသ့ၣ်ပုၤအံၤ ဒီးန့ၢ်လိာ်အုၣ်သးလၢခွၢ်အဲၣ်ယုၣ်ပဒိၣ်ဒီးဘၣ်အခါ, တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤကျဲသ့ၣ်ပုၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်စးထီၣ်မၤအီၤလံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအမ့ၢ် တၢ်ယိထံထီၣ်ဖိလံၣ်ဖိ, တၢ်ဘီနၢၤ, ခုစံၣ်ပိၣ်, ယိၤဟီၣ်ဒီးဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိမံၤလၢလၢအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအီၤတပူၤယိၣ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤကွီၤဖိဒီးပုၤတဝၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ, ပုၤတဝၢသ့ၣ်ပုၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကံၢ်စီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ဟံၢ်, တၢ်ဟးလၢပုၤပုၤဒီးကွီၤဖိဒီးသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဟ့ၣ်သဆၢၣ်ထီၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ် ဒ်သိးကသုဘျးစဲအါထီၣ်က့ၤဒီးသ့ၣ်ပုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤသ့ၣ်တဖၣ် ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤဒီးသဆၢၣ်ထီၣ်က့ၤပုၤသးစၢ်ဒီးပုၤတဝၢသ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ဟံၢ်, တၢ်ဟံၤလုၢ်ဟံၤပုၤကျဲဒီးတၢ်တူၢ်ခိၣ်ဟံၤသးလၢ တၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်ကျဲသ့ၣ်ပုၤဒီးအတၢ်အိၣ်ယၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးကသ့သ့ၣ်ညါပလၢဘၣ်လၢသ့ၣ်ပုၤမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ, တၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤ, လုၢ်လၢထူသန့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကဆိထၢၣ်ပုၤတဝၢသ့ၣ်ပုၤအံၤ တၢ်နီၤဖးအီၤအိၣ်သၢကလုၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲဒၣ် (၁) ပုၤတဝၢဟံၤကီၢ်သ့ၣ်စၢၤသ့ၣ်ပုၤ, (၂) ပုၤတဝၢသ့ၣ်ပုၤဒီး (၃) ပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဒီးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒဲးစုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ပုၤအလဲၢ်အထီၣ်တၢ်လီၤထီၣ်ဒီးမၤနီၣ်မၤယါအီၤအသး ခဲလၢအိၣ်ဝဲဒၣ် (၁၄,၆၀၆) အ့ၤကၢ် (GIS) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤ - စိမိာ်

တၢ်ဂီၤ - စိမိာ်

တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်ဖိ

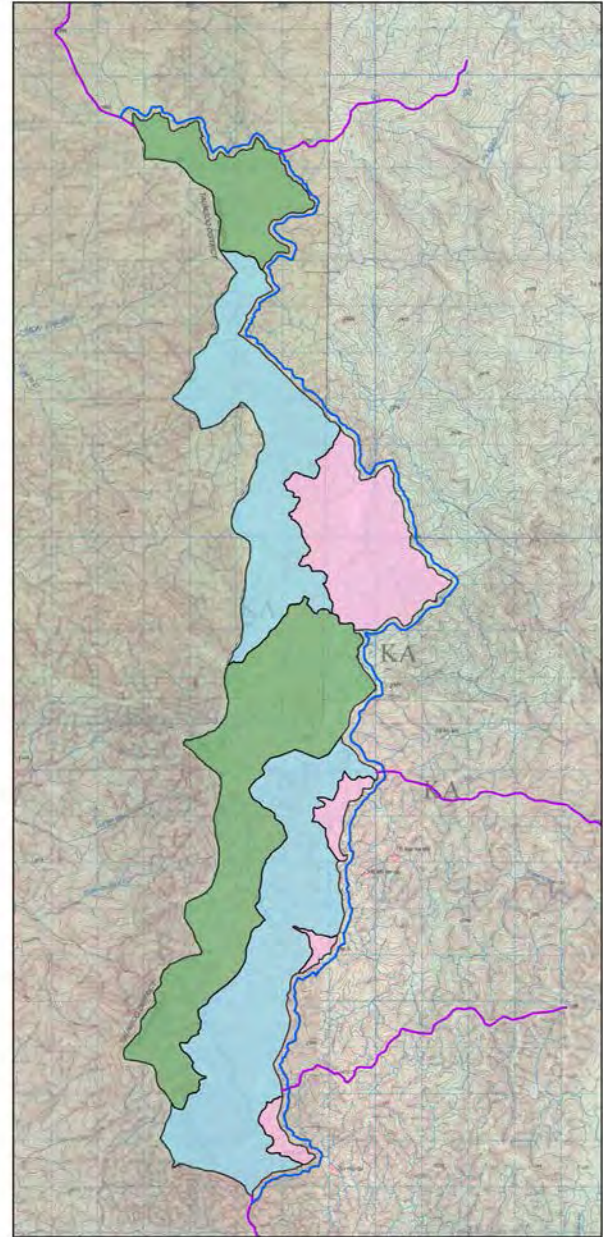
- မ့ၢ်ဒ်သိးသ့ၣ်ပုၤဒီးထံနိတၢ်အိၣ်ယၢၤကဂ့ၤထီၣ်, ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကလုၢ်ကအါထီၣ်, န့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်မူတဝၢဒီးတၢ်အိၣ်ဝးတရံးကအိၣ်ကအိၣ်ခိးအဂီၢ်.
- မ့ၢ်ဒ်သိးကညီပုၤထူလံၤဖိလၢခံတစိ ကထံၣ်ဘၣ်ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်အိၣ်ယၢၤ, ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအတၢ်ယံတၢ်လၢ ယုၣ်ဒီးကညီဖိအလုၢ်လၢထူသန့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအသုတလီၤမၢ်တဂ့ၤအဂီၢ်.

ကဆိထၢၣ်ပုၤတဝၢသ့ၣ်ပုၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

၁. ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး ခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်အတၢ်ကဲဘျး, အတၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤ, တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆုၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤ, ပုၤဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စ့အတၢ်ဂိၢ်စုၣ်ခိၣ်, ပုၤထူလံၤဖိအတၢ်ဒုၣ်တၢ်ထုဒီးလုၢ်လၢထူသန့အဂ့ၢ်အကျိၤ
၂. တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရီ
၃. ဘံၣ်ဘၢအတၢ်ဟးဆုၣ်ပုၤ
၄. တၢ်ယုသ့ၣ်ညါဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးဒုၣ်ညၣ်အကလုၢ်
၅. တၢ်ယုသ့ၣ်ညါဖိဒီးသ့ၣ်ဂံၢ်ဝၣ်စဲအကလုၢ်
၆. တၢ်မၤတနံၣ်တၢ်ဘျီတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
၇. တၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်, တၢ်သ့ၣ်ဝၣ် ဒီးတၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်ထွဲလၢတၢ်အိၣ်အသၣ်သ့တဖၣ်
၈. တၢ်တုၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဘျးအလီၢ်ဒီး တၢ်ဘျးလီၤတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါသ့ၣ်ဘၣ်က့ (signboard) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကဆီထာၣ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ

- Legend
- ပုၤဆိၣ်ပျံ
  - ပုၤဆၢ
  - ပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤဆၢတီၢ်ကဆီ (m) အလံာ်အထီၣ်ခိၣ် (၅၄၄၆)ဧက
  - ပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤဆၢတီၢ်ကဆီ (a) အလံာ်အထီၣ်ခိၣ် (၆၂၅၅)ဧက
  - ပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤဆၢတီၢ်ကဆီ (n) အလံာ်အထီၣ်ခိၣ် (၅၄၄၆)ဧက

ကဆီထာၣ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤအလံာ်အထီၣ်ခိၣ် (၅၄၆၆၆) ဧက

Date Produced 23 June 2016

တၢ်မနုၤအိၣ်လၢကဆီထာၣ်သ့ၣ်ပုၤအပူၤလဲၣ်

- ဖီလၢတၢ်ဃုထံၣ်န့ၣ်အီၤခဲလၢအိၣ်ဝဲဒၣ် (၁၂၀) ကလုာ် ဇီးဖီအကလုာ် (၇၀) မျးကယၤန့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်တြီအီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်မဆါမၤကလၢအတဖိးသဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢ (CITES-Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fuana and Flora) အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ဖီအကလုာ်ဒ်အမ့ၢ် ဖီနၢ်အန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤဒ်အမ့ၢ် ဖီအကလုာ်လၢတၢ်မဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးအီၤညီ လၢ (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources) ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢလၢတၢ်ကဟုကယၢ်က့ၤန့ၣ်ဆၢဒီးန့ၣ်ဆၢတၢ်အိၣ်ယၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖီလၢအဖးအီၣ်အဖိ (၈၁) ကလုာ်န့ၣ် တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤအပူၤ, ဇီးလၢအကျါ (၂) ကလုာ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အပူၤ, (၄) ကလုာ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤ, (၁၂) ကလုာ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်မဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးအီၤညီ, ဇီးအဂၤ (၁၃) ကလုာ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်မပျံၤမၤဖးအီၤအပူၤ ဒ်ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢလၢအရဲၣ်သဲကတီၤန့ၣ်ဆၢ ဒီးန့ၣ်ဆၢတၢ်အိၣ်ယၢ (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources) ဟံဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.
- ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖီအခိၣ်အိၣ်လွံၢ်ခိၣ်လၢအဖိသ့ (၃၁) ကလုာ်န့ၣ် တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤအပူၤ, ဇီးလၢအကျါ (၂) ကလုာ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤ, (၃) ကလုာ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးအီၤညီအပူၤ, ဇီးအကျါ (၁) ကလုာ်န့ၣ် တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤဒ်ထဲလၢပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤတဘၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ထီၣ်အကလုာ်လၢတၢ်ထံၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ် (၁၃၀) ကလုာ်, ဇီးလၢအကျါ (၁) ကလုာ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အပူၤ ဇီးအဂၤ (၁) ကလုာ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်မဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးအီၤညီ ဇီးအဂၤ (၂) ကလုာ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်မပျံၤမၤဖးအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖီလၢအဖးထီၣ်လၢထံကျါဒီးမူလၢခိၣ်သ့ (၁၃) ကလုာ်
- ကသံၣ်သ့ၣ်ဂံၢ်ဝဲဒၣ်အါန့ၢ် (၂၀၀) ကလုာ်န့ၣ် တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- သ့ၣ်ဖးဒိၣ်ဒ်အမ့ၢ် ဃီဂီၤ လၢတၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢကဆီထာၣ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤအံၤတၢ်ဟံပနီၣ်အီၤဒ်အမ့ၢ် သ့ၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကညိပုၤထူလံၤဖိအပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤ
ကဆီထာၣ်

တၢ်ဂီၤ - စီၤမိၢ်

P.O Box 204, Prasing Post Office
Muang, Chiang Mai, Thailand 50205
Email: info@kesan.asia
Website: www.kesan.asia
Facebook: https://www.facebook.com/KarenEnvironment